

Riihimäen Unicefin lapsiystävällinen kunta –mallin koordinaatioryhmä, kokous 7/2020

Aika: tiistai 15.12.2020 kello 15 – 19

Paikka: Microsoft Teams –kokous

Läsnä:

Johanna Laaja, UNICEF, erityisasiantuntija, lapsiystävällinen hallinto. klo 15.30 – 16.30

Hannele Saari, koordinaatioryhmän puheenjohtaja, kaupunginhallituksen edustaja, läsnä

Ahtonen –Huuskonen Jaana , Riihimäen seudun perhekeskus, perhekeskuskoordinaattori , läsnä

Hansson Tea, Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskus, terveyden edistämisen osastonhoitaja, läsnä

Jokinen Sari, kaupunginhallituksen edustaja, poissa

Jukarainen Kari, Riihimäen lukion ja aikuislukion rehtori, 16 – 18.30

Jämsen Virve, opetus- ja nuorisopalvelut , opetuspäällikkö, läsnä

Kuronen Helena , nuorisovaltuuston puheenjohtaja, läsnä klo 16 -19

Laitinen Marko , opetus- ja nuorisopalvelut, nuorisopalvelupäällikkö, poissa

Matkala Niina, elinvoiman toimialue, yleiskaava-arkkitehti, läsnä

Mattila Hannu , tekninen palvelukeskus, rakennuspäällikkö, poissa

Merjola Minna, Riihimäen MLL, yhdistysten edustaja, poissa. Varajäsenenä Anne Pullinen, läsnä

Mutanen Marjo, perhe- ja sosiaalipalvelut ,palvelupäällikkö, läsnä klo 16 -19

Tervatuli Riikka, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan edustaja, läsnä 15 – 18.30

Törrönen Katja, hallinto- ja konsernipalvelut, hallintopäällikkö, läsnä

Vehmas Heli, Riihimäen evlut. –seurakunta, johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja, poissa

Vesén Anna, elinvoiman toimialue, vastaava kulttuurituottaja, läsnä 16 – 18.30

Viskari Kaija, sivistyksen ja osaamisen toimialue, kirjastotoimenjohtaja, poissa

Helenius Marjut, koordinaatioryhmän sihteeri, Unicef –yhdyshenkilö, läsnä

1. Edellisen muistion hyväksyminen

Tarkastetaan ja hyväksytään edellisen kokouksen (LYK 6/ 2020) muistio.

Päätös: Hyväksyttiin muistio 24.11.2020, LYK 6 /2020

Muistiinpanoja: Yhdyshenkilö liittää hyväksytyn muistion LYK –sivustolle
<https://www.riihimaki.fi/palvelut/sivistyspalvelut/lapsiystavallinen-kunta/>

2. Tilannekatsaus

Kutsu UNICEFin järjestämälle etäjoulukahville torstaina 17. joulukuuta 2020 14.30 - 15.30 on välitetty ryhmän jäsenille

Lasten, nuorten ja perheiden mielipiteet kohdassa 3

Tavoitteet ja toimintasuunnitelma kohdassa 4.

Päätös: Käsiteltiin tilannekatsaus

Muistiinpanoja: Koordinaatioryhmän jäsenet osallistuvat mahdollisuuksien mukaan etäjoulukahitilaisuuteen.

3. Lasten ja nuorten mielipiteiden selvittäminen 2020

Riihimäellä on vuonna 2020 järjestetty palveluverkkoselvitykseen liittyvä lasten ja nuorten kysely. Lisäksi seudullisen perhekeskuksen ideoimana Riihimäellä toteutettiin Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön! –hankkeen kysely 7-30.9.2020. Kyselyn tulokset esiteltiin koordinaatioryhmälle 24.11.2020.

Lapsiystävällinen kunta –malliin liittyen luotiin myös Riihimäen oma kysely lapsille ja nuorille. Kysely oli avoinna 9.-20.11.2020. Huoltajille ja henkilöstölle kohdennettu info lähetettiin Heli Vehmakselle, kouluille, päiväkodeille ja perhepäivähoidon esimiehille syysloman jälkeen. Lukion osalta vastuuhenkilönä toimi Kari Jukarainen ja Hyriassa opiskelevien nuorten osalta Heidi Heikkinen. Zef –kyselyn laadinnassa ja tulosten koonnissa oli mukana Niina Hiltunen.

Koordinaatioryhmä päätti 24.11.2020, että kyselyiden tulokset julkaistaan samanaikaisesti toimintasuunnitelman kanssa.

Kyselyiden yhteenveto kokonaisuudessaan lähetettiin koordinaatioryhmän jäsenille 27.11.2020.

Marjut Helenius esittelee kyselyiden lyhennelmät koordinaatioryhmälle.

Päätös: Kuultiin kyselyiden esittely. Kyselyt kokonaisuudessaan sekä nyt esitellyt lyhennelmät on toimitettu koordinaatioryhmän jäsenille. **Kyselyt julkistetaan toimintasuunnitelman julkistamisen yhteydessä.**

Muistiinpanoja: On tärkeää miettiä, miten tulokset julkistetaan ja välitetään. Miten löydetään tiedottamisen tasapaino. Painotetaanko positiivisia asioita vai kehittämiskohteita vai molempia.

4. Tavoitteet ja toimenpiteet nykytilan kartoituksen sekä lasten, nuorten ja perheiden antaman palautteen pohjalta, toimintasuunnitelman laadinta

Toimintasuunnitelman laadinnan tavoitteet ja periaatteet: Johanna Laaja

Ryhmät esittelevät laatimansa ehdotukset tavoitteeksi, toimintasuunnitelmaksi ja toimenpiteiksi.

1. Lapsen oikeudet toteutuvat arjessa (johdanto lapsen oikeuksiin). Marjut Helenius, Jaana Ahtonen -Huuskonen, Helena Kuronen, Minna Merjola, Katja Törrönen
2. Samalle viivalle, mutta miten? – Kuinka kunta varmistaa kaikkien lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden (yhdenvertaisuus). Hannele Saari ja Anne Pullinen
3. Lapsen etu harkittava ensin – Miten kunta varmistaa lapsen edun ensisijaisuuden (lapsen edun ensisijaisuus). Riikka Tervatuli, Marjo Mutanen, Sari Jokinen ja Hannele Saari.
4. Kasvuun tarvitaan turvaa ja rauhaa – Miten kunta mahdollistaa lapsen kehittymisen täyteen mittaansa (oikeus elämään ja kehittymiseen). Tea Hansson ja Jaana Ahtonen – Huuskonen
5. Kuulun joukkoon, olen tärkeä ja vaikutan – Miten kunta mahdollistaa lasten ja nuorten osallisuuden (osallisuus.) Niina Matkala, Anna Vesén, Jaana Ahtonen –Huuskonen, Marko Laitinen

Keskustellaan. Vahvistetaan tavoitteet vuodelle 2021 sekä toimintasuunnitelma.

Päätös: Johanna Laaja esitteli toimintasuunnitelman laadinnan periaatteet. Digialusta valmistuu viimeistään vuoden 2021 alussa. Sihteeri kirjaa toimintasuunnitelman digialustalle heti kun alusta on otettavissa käyttöön. Johanna Laajan esittelemä aineisto välitettiin sähköpostina ryhmän jäsenille.

Ryhmät ovat tunnistaneet eri arviointikohtien osalta kehittämiskohteita. Niiden pohjalta ryhmät esittelivät ehdotuksensa toimintasuunnitelmaksi, tavoitteiksi, toimenpiteiksi ja aikatauluksi. **Sovittiin, että ryhmät miettivät myös toimenpiteelle mittarit. Toimintasuunnitelmaan valittiin seuraavat kehittämiskohteet:**

1. Johdanto lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa

Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.	Taso 1 Ei lainkaan perehdytystä tai koulutusta lapsen oikeuksista.	Taso 3 Suuri osa työntekijöistä ja luottamushenkilöistä perehdytetään ihmis- ja lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osa kunnan perehdytysohjelmia.	Toimenpide: Henkilöstöyksikkö lisää perehdytysohjelmaan maininnan Lapsiystävällinen kunta –mallista ja maininnan Riihimäen tavasta perehdyttää työntekijöitä ja luottamushenkilöitä lapsen oikeuksiin liittyen.	Vastuu: Henkilöstöyksikkö/Taina Köninki
--	---	---	--	--

2. Yhdenvertaisuus

Kunnan toiminnan suunnittelussa huomioidaan haavoittuvassa asemassa tai syrjinnän vaarassa olevien lasten näkökulma.	taso 1: On pohdittu yksittäisen lapsiryhmän tai yksittäisen toimialan osalta tai ei ole pohdittu lainkaan.	Taso 3: Suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä käytetään joidenkin eri ryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten kokemustietoa ja näkemyksiä syrjinnän muodoista ja ulkopuolisuuden kokemuksista sekä eri ryhmien osalta eriteltyä tilastotietoa. Lähes kaikki toimialat ja yksiköt ovat pohtineet miten lähes kaikkien haavoittuvien lapsiryhmien yhdenvertaisuuden ja osallistumisen esteitä voidaan poistaa ja ehkäistä.	Esiopetus ja perusopetus, toisen asteen koulutus: Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä käsittelee oman toimintayksikön haavoittuvien lapsiryhmien tilannetta yleisellä tasolla ja tarvittavia toimenpiteitä, toimikauden alussa ja lisäksi tarvittaessa. Keväällä toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan. Varhaiskasvatuksessa edm. toteutuu syksyn työllässä, arviointi keväällä työllässä. Kerätään kokemustietoa lapsilta /nuorilta esim. kyselyn muodossa.	vastuuhenkilöt: rehtorit varhaiskasvatusyksiköiden johtajat Arviointi vuonna 2022
--	---	--	---	--

3. Lapsen etu

Kysymys 3 Lapset ryhmänä: Lapsivai-	Taso 1: LAVAn käyttöön-	Taso 4: LAVAn käyttöönoton ja sys-	Laaditaan ohjeistusmanuaali, jossa ohjeis-	Perhekeskus / perhekeskuskoordinaattori Jaana
--	----------------------------	---------------------------------------	--	---

<p>kutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.</p>	<p>oton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi ei ole laadittu ohjeistuksia.</p>	<p>temaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä koko kunnan tasolla hyväksytyt, yhteiset selkeät ohjeistukset, joita eri toimialojen työntekijät sekä päättäjät hyödyntävät aktiivisesti. Kunnan työntekijät kokevat, että heillä on riittävästi aikaa LAVAn tekemiseen. Päättäjät kokevat, että LAVA tukee päätöksen tekoa. LAVAA tuetaan kunnassa esim. mentoroinnin ja koulutuksen avulla. LAVAn tukemiseksi on luotu sektorirajat ylittävä valmistelurakenne ja prosessitukea valmistekijälle.</p>	<p>tetaan lapsen edun ensisijaisen huomioontamisen ja lapsivaikutusten arvioinnin käytännöt.</p> <p>Henkilöresurssin järjestäminen ohjeistuksen koostamista ja laatimista varten poikkihallinnolliseen käyttöön soveltuen.</p> <p>Järjestetään käyttöönotokoulutus ohjeistuksen käyttöä varten.</p> <p>Uusien valtuutettujen / päättäjien alkukoulutuksessa huomioidaan myös LAVA.</p>	<p>Ahtonen – Huuskonen + LAPE-työryhmän Riihimäen toimijat ("perhekeskuksen johtoryhmä")</p>
--	--	---	--	--

4. Oikeus elämään ja kehittymiseen

<p>Kunnassa lapset ja lapsen etu huomioidaan aikuisille tarkoitetuissa palveluissa, kuten mielenterveys- ja päihdepalveluissa silloin, kun asiakkaalla on lapsia.</p>	<p>Taso 2: Joissain kunnan aikuisille tarkoitetuissa palveluissa otetaan puheeksi se, onko asiakkaalla lapsia. Kunnan joissain aikuisille tarkoitetuissa palveluissa on käytössä ohjeistus ja toimintatapa/menetelmä puheeksiottoon. Kunnassa toimii monitoimijainen yhteistyö joidenkin palvelujen osalta, ja se mahdollistaa aikuisille tarkoitetuissa palveluissa satunnaisesti lapsen ja lapsen edun huomioimisen sekä jonkin verran tukea vanhemmille ja huoltajille.</p>	<p>Taso 3: Suuressa osassa kunnan aikuisille tarkoitetuissa palveluissa otetaan puheeksi se, onko asiakkaalla lapsia. Kunnassa on käytössä ohjeistus ja toimintatapa/menetelmä puheeksiottoon, ja se on käytössä suuressa osassa aikuisten palveluja. Kunnassa toimii monitoimijainen yhteistyö hyvin, ja se mahdollistaa aikuisille tarkoitetuissa palveluissa lapsen ja lapsen edun huomioimisen sekä tukea vanhemmille ja huoltajille.</p>	<p>Toimenpide</p>	<p>Vastuu</p>
---	--	---	-------------------	---------------

5. Osallisuus

<p>Kunnassa on säännöllisesti ja aktiivisesti toimiva nuorisovaltuusto (nuva), oppilaskunnan hallitukset ja lapsiparlamentti, joilla on vaikutusmahdollisuuksia kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.</p>	<p>Taso 2. Edustukselliset toimielimet ovat toiminnassa ja niiden toimintaan on varattu resursseja. Toiminta ei ole vielä löytänyt vaikuttavaa muotoa. Rakenteet eivät tue toimielinten jatkuvuutta ja kehitystä.</p>	<p>Taso 3 Nuvalla ja lapsiparlamentilla on aidot vaikutusmahdollisuudet kunnan toimintaan, mutta ei (ainakaan merkittävää) omaa resurssia käytössä tai valtaa päättää esimerkiksi nuorisopalvelujen resursseista. Nuvan edustajilla on vähintään läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksissa. Ryhmien ulkopuolisten nuorten osallisuutta ei ole erityisesti pohdittu.</p>	<p>Toimenpide: Perustetaan lapsiparlamentti Vahvistetaan nuorisovaltuuston toimintaa: rahoitus ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksessa</p>	<p>Kaupungin johtoryhmä</p>
---	---	--	---	-----------------------------

Lasten ja nuorten kyselyn perusteella valittu kehittämiskohde: Varmistetaan toimintatavat kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn kaikissa kaupungin toiminnoissa sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastusten parissa.

Muistiinpanoja: Toimintasuunnitelman tavoitteet valitaan nykytilan kartoituksen tulosten perusteella. Kaikille sykleille valitaan viisi tavoitetta.

- Nykytilan kartoituksessa tunnistitte heikoimmat tulokset saaneita indikaattoreita. Valitkaa nyt näistä heikoimmat tulokset saaneista rakenne- tai prosessi-indikaattoreista 3-4 sellaista, jotka haluatte ottaa kehittämistyönne tavoitteiksi. Indikaattorien muotoilut toimivat tavoitteina sellaisinaan.
- Ensimmäisessä (n. 2,5 v.) syklissä on vähintään 5 tavoitetta, joiden alla on erilaisia toimenpiteitä. 3-4 tavoitetta tulee suoraan 1-2 tason rakenne- ja prosessi-indikaattoreista.

Tavoite tulee valita Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa -osiosta ja kahdesta muusta teemasta (yhdenvertainisuus, lapsen etu, oikeus elämään ja kehittymiseen ja osallisuus).

Neljäs tavoite nousee nykytilan kartoituksessa kuulluista lasten näkemyksistä.

Viidennen tavoitteen voitte valita vapaasti oman harkintanne mukaan.

5. Tulevat tehtävät

Määritellyt vastuuhenkilöt perustavat alatyöryhmiä, joiden tehtävänä on varmistaa toimintasuunnitelmaan vuodelle 2021 kirjattujen asioiden toteutuminen.

Päätös: Ei käsitelty

Muistiinpanoja:

6. Muut esille tulevat asiat
Ei muita asioita

7. Kokouksen päättäminen ja tulevat tapaamiset
Kokous päätettiin kello 18.59.

Kevään 2021 tapaamiset

joka kuukauden kolmas torstai kello 15 – 17, ensimmäinen tapaaminen vuonna 2021 on
tammikuussa torstai 21.1.2021 kello 15 – 17

helmikuussa torstai 18.2.2021 kello 15 – 17

maaliskuussa torstai 18.3.2021 kello 15 – 17

huhtikuussa torstai 15.4.2021 kello 15 – 17

toukokuussa torstai 20.5.2021 kello 15 – 17

Jos käsiteltäviä asioita ei ole, voidaan kokouspäivästä luopua

